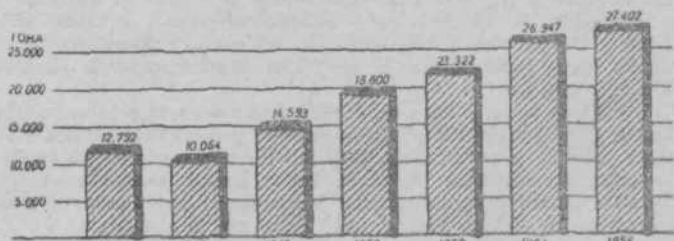

CENE MILA

Jugoslovanska industrija je lani izdelala 27.400 ton mila, nekaj nad dvakrat več kakor pred vojno. S tem ne dosegamo v potrošnji mila na prebivalca bolj razvitih držav, napredek pa je očiten. Dejansko lahko industrija izdelala 45.000 ton, njena zmogljivost pa še ni popolnoma izkoriščena, ker tržišče še ne more prevzeti take količine.

To je dovedlo do konkurence med tovarnami mila. Svojo prodajno ceno mila so znižale od povprečno 140 din v juniju l. 1955 na 136 v juniju l. 1956 in 135 v decembru l. 1956, v zadnjem času pa dajejo razen tega trgovini brezplačno ambalažo — vse to, da bi prek trgovine zagotovile prodajo svojih izdelkov.

Po drugi strani so se v tem času podražile nekatere surovine in material za proizvodnjo (na primer tehnične masčobe

Proizvodnja mila

od 159 na 165 din). Vse to je vplivalo, da se je dobiček v industriji mila znatno znižal: l. 1954 je znašala štopnja dobička povprečno 9,32 odstotka, l. 1955 se je znižala na 5,55, lani pa na 5,5 odstotka.

Znižanje prodajne cene proizvajalcev trgovina ni izkoristila tako, da bi še sama znižala nadrobno prodajo mila. Namesto tega je povečala svojo maržo, ki znaša sedaj v povprečju nad 17 odstotkov nadrobne prodajne cene.

V zadnjem času so se na svetovnem tržišču zopet nekoliko podražile surovine za milo. Mislijo, da je ta podražitev začasna in da ne bo dolgo trajala. V takih pogojih pa, ko ima trgovina objektivno v svojih rokah monopol v razdelitvi mila in ko ta monopol popolnoma izkorišča, industriji ni stalo mnogo možnosti, da se »znajde«, celo za relativno kratko dobo, dokler cene surovin ne bodo zopet bolj dostopne.

Z zmanjševanjem dobička ni mogoče več manevrirati, ker je že tako majhen. Povečanje prodajne cene proizvajalcev je prav tako nezaželeno, če bi tudi trgovina povečevala nadrobno ceno, v kateri že tako ima rezervno. Resnejše spremembe instrumentov ne pridejo v poštev, ker davka na promet z milom ni, sprememba uvoznega koeficienta za surovine pa bi bila umestna le, ko bi imela podražitev trajnejši značaj.

Vsekakor se bo našla rešitev, ki bo industriji mila pomagala v tem položaju. Posebno pozornost pa zasluži pri tem vloga trgovine. Doslej je imela pri milu neupravičeno visoko maržo. Sedaj, ko je treba storiti ukrepe, da bi potrošniki ne občutili začasnega skoka cen surovin za milo, ima trgovina očitne možnosti, da k temu tudi sama po svoji strani prispeva.

M.

IZ NAŠIH KOMUN

IZ DRUŽBENEGA PLANA ZRENJANINSKE OBČINE

Povečanje obrtnih zmogljivosti in boljša preskrba mest

V družbenem planu zrenjaninske občine opozarjata nase posebno dve postavki: obrt in trgovina. Ze na prvi pogled so opazne znatne spremembe v primerjavi s prejšnjim planiranjem.

Analiza sedanjih obrtnih zmogljivosti v Zrenjaninu je pokazala, da je potrebno kljub relativno razviti obrtni dejavnosti na občinskem teritoriju še nadaljuje prizadevanje po izboljšanju popolnoma uslužnostnih služb. Vrednost obrtno uslužnostne proizvodnje se bo letos povečala na 1392 milijonov od 887 milijonov dinarjev, kolikor je znašala lani, ali za 44 odstotkov. To povečanje bo realizirano predvsem z odprtjem novih obrtnih delavnic. Družbeni plan je določil, da se naj med letom organizirajo štiri nove delavnice in eno proizvodno obrtno podjetje. Električarska, elektro-navijalna, ključavničarska in mehanična delavnica naj predvsem zagotovijo popravila v gospodinjstvih, razen tega pa bodo prevzemale tudi druga obrtna dela, medtem ko bo moralo podjetje za izdelovanje košar, ki bo prav tako organizirano med letom, proizvajati predvsem za tržišča izven Zrenjanina, pri čemer bo uporabljalo cenene surovine iz okolice.

Razen tega bodo znatno povečali zmogljivost uslužnostne vulkanizerske delavnice. Delavnica bo kupila posebne naprave, ki omogočajo obnavljanje starih, dotrajanih gum tako uspešno, da so potem sposobne za uporabo nekaj manj kakor nove gume in po ceni, ki je za 50 odstotkov nižja kakor cena za nove gume. Tej rekonstrukciji pripisujejo poseben pomen, ker se število motornih vo-

zil na okrajnem področju naglo povečuje z nakupovanjem traktorjev za potrebe kmetijstva.

Sredstva za ta program pospeševanja obrti in uslužnostnih dejavnosti so zagotovljena z občinskim družbenim planom, ki določa investicije v obrt v vrednosti 18 milijonov ali 6 milijonov dinarjev več kakor lani. V občini Zrenjaninu so menja, da bodo s tako razširitvijo obrtno uslužnostnih delavnic večinoma zadovoljili trenutne potrebe mesta. Zdi se, da je ta zaključek zasnovan na dobro preštudiranih ocenah razpoložljivih zmogljivosti, pri čemer mnogo pričakujejo od velikega uslužnostnega podjetja »Etilen«, ki lahko razen kemičnega čiščenja in barvanja oblek prevzame v svojih delavnicah tudi pranje in likanje perila za vse zainteresirane potrošnike. To podjetje je lani realiziralo promet v višini 5,3 milijona dinarjev.

Glede cen uslug so v Zrenjaninu menja, da se bodo z odpravo deficitarnosti uslug cene znatno znižale. Ne glede na to pa je občinski ljudski odbor sklenil, da bo s svojimi instrumenti vplival na znižanje cen. V ta namen je zmanjšal občinski prometni davek z dveh na en odstotek. Razen tega so bile znižane najemnine za prostore v trgovini za 15, v obrti pa za 5 milijonov dinarjev.

V Zrenjaninu nameravajo letos razširiti tudi mrežo trgovinskih prodajalnih na drobno zaradi boljše preskrbe mesta. Od skupno 11 novih nadrobni prodajnih obratov, ki jih bodo odprli, bo 5 prodajalnih za sadje in vrtnine, s čimer želijo doseči, da bodo potrošniki bolj neodvisni od trga zasebnih kmetijskih proizvajalcev. Skupno število trgovinskih obratov se bo letos pove-

čalo na 208, tako da bo na vsako prodajalno odpadlo 246 prebivalcev ali 15 manj kakor lani. Računajo tudi s tem, da bodo nekatere prodajalne kolonialnega blaga v mestu specializirali.

V ta namen bodo investirali v trgovino 10,8 milijona din. V to so vračunana tudi sredstva, ki bodo uporabljena za izboljšanje razprodaje kruha po podjetju »Panonija«, ki oskrbuje že 85 odstotkov potrošnikov kupljenega kruha v Zrenjaninu.

Preskrba mesta bo izboljšana ne samo z organizacijskim urejevanjem in krepitvijo trgovinske mreže, temveč tudi z ukrepi, ki so bili storjeni za zagotovitev potrebnih količin kmetijskih pridelkov. V ta namen so v okolici Zrenjanina kontrahirali okrog 300 vagonov vrtnin. Razen tega so zagotovili dobavo 200 vagonov krompirja in 100 vagonov jabolk iz Slovenije, kar bo pripomoglo, da bodo potrošniki Zrenjanina manj odvisni od zasebnega kmetijskega trga.

V OSIJEKU BODO USTANOVILI SPECIALIZIRANA PODJETJA GRADBENE OBRTI

Tudi v Osijeku organizirajo zavod za gradnjo stanovanj. Letos bo stanovanjski sklad s pronosom sredstev iz lanskega leta znašal 961 milijonov. Pri gradnji so zaposlene zmogljivosti petih gradbenih podjetij in tako upajo, da se bodo dela lahko neovirano razvijala. Kritičen je položaj pri gradbeni obrti in so zato sklenili, da bodo ustanovili specializirano podjetje za izdelavo gradbenih mizarskih delavnic in podjetje za ključavničarska dela. Tako bi odpravili »ozka grla«, ki so doslej preprečevala hitrejšo gradnjo stanovanj.

V Osijeku so si lani veliko prizadevali, da bi našli najracionalnejši tip graditve: tako so dosegli, da stane dvosobno stanovanje le milijon in 100 tisoč din.

D. P.